

PATVIRTINTA:

Aukštaitijos nacionalinio parko ir
Labanoro regioninio parko direktoriaus
2024 m. vasario ____ d. įsakymu Nr. ____

LABANORO REGIONINIO PARKO 2023 M. LANKYTOJŲ MONITORINGO ATASKAITA

Parengė:

Lankytojų aptarnavimo skyriaus
visuomenės informavimo specialistė
Rimutė Rutkauskaitė

2024
Palūšė

2023 m. Labanoro regioniniame parke vykdytas parko lankytojų monitoringas taikant tiesioginį ir netiesioginį lankytojų skaičiavimo metodą, remiantis Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2013 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. V-103 patvirtinta Lietuvos saugomų teritorijų lankytojų monitoringo programa. Anketinė apklausa 2023 metais vykdoma nebuvo.

1. TIESIOGINIS LANKYTOJŲ STEBĖJIMAS

Tiesioginis lankytojų stebėjimas ištisus metus vykdytas lankytojų centre Labanore ir skaičiuojant lankytojus skaičiuotuvais Ščiūrio take, Labanoro girios pažintiniame take bei Mindūnų bokšte. Taip pat tiesioginis lankytojų monitoringas fiksuojant visą dieną vykdytas Kertuojų stovyklavietėje ir prie Lakajos upės ištakų. Užfiksuoti lankytojų duomenys pateikiami 1 lentelėje.

1 lentelė

TIESIOGINIO MONITORINGO VIETOS	TIKSLINĖ LANKYTOJŲ GRUPĖ	UŽFIKSUOTA LANKYTOJŲ	DUOMENŲ RINKIMO DIENOS
Lankytojų centras Labanore	Visi lankytojai	3097	Lankytojų centro darbo valandomis ištisus metus
Mindūnų apžvalgos bokštas	Visi lankytojai	57637	Ištisus metus
Ščiūrio rago pažintinis takas	Visi lankytojai	11992	Ištisus metus
Labanoro girios pažintinis takas	Visi lankytojai	5608	Ištisus metus
Lakajos upės ištakos	Visi lankytojai	126	07-01
Kertuojų stovyklavietė	Visi lankytojai	83	07-02
Iš viso:		78543	

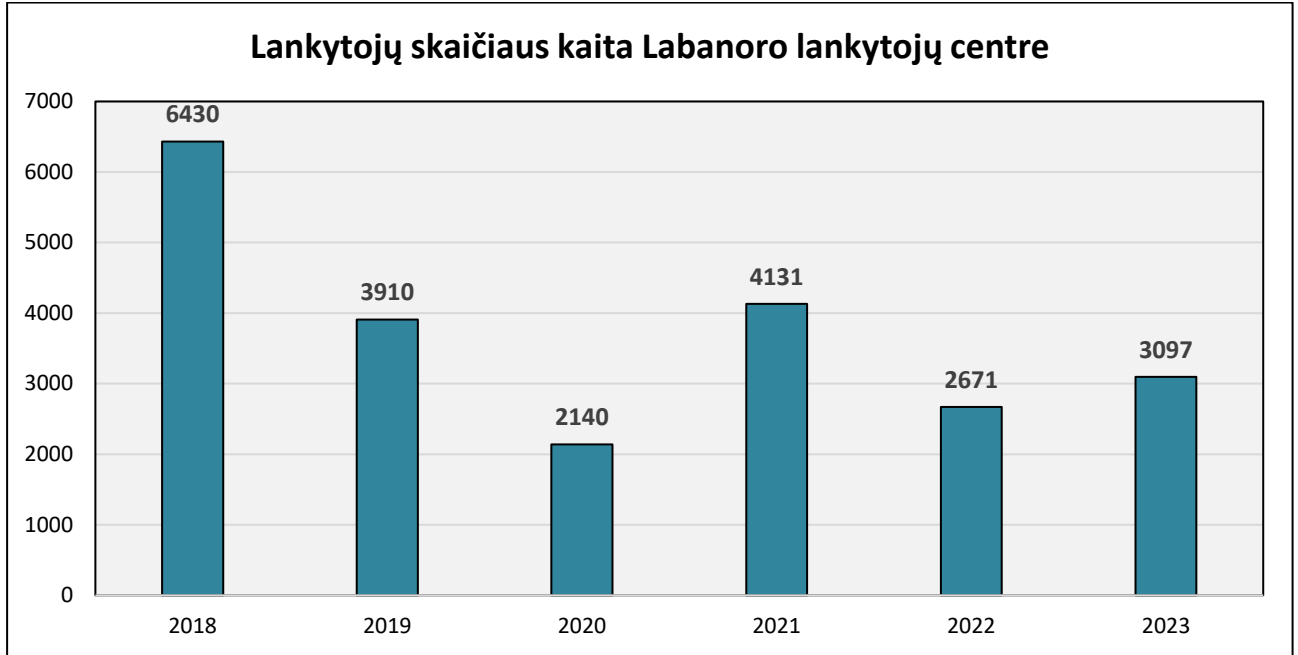
1.1. LANKYTOJŲ CENTRAS

Ne turizmo sezono metu Labanoro lankytojų centras dirbo pirmadieniais – ketvirtadieniais nuo 8 iki 17 val., penktadieniais nuo 8 val. iki 16:45. Turizmo sezono metu, t. y. nuo gegužės 20 d. iki rugsėjo 30 dienos centras dirbo antradieniais – penktadieniais nuo 9 iki 18 val., o šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 iki 16 val., pietų pertrauka nuo 12 iki 13 val. Vadovaujantis energijos taupymo

planu ir rekomendacijomis nuo sausio 2 d. iki vasario mėnesio pabaigos pirmadieniais lankytojai buvo aptarnaujami tik nuotoliniu būdu.

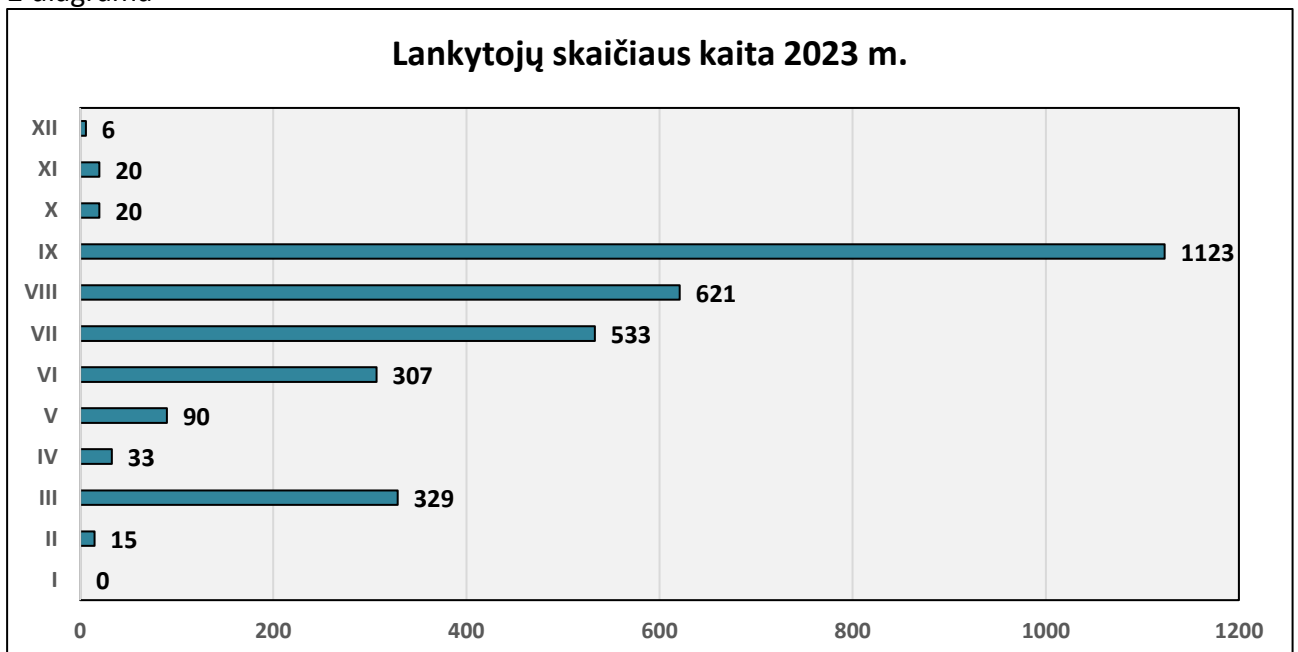
2023 m. lankytojų centre Labanore apsilankė 3097 žmonės. Lyginant su 2022 m. lankytojų skaičius išaugo 14% (žr. 1 diagramą). Į lankytojų centrą užsukama dėl dviejų pagrindinių priežasčių – ieškant informacijos ir norint apžiūrėti ekspoziciją.

1 diagrama

Lankytojų skaičiaus kaita 2023 metais pavaizduota 2 diagramoje. Pagrindiniai centro lankytojai – suaugę lietuviai.

2 diagrama

Nors daugiausia lankytojų užfiksuota rugsėjo mėnesį, kuomet miestelyje vyko „Labanorinės“ šventė, intensyviausiai Labanoro lankytojų centras lankomas kaip ir ankstesniais metais – vasaros mėnesiais.

1.2. VIENOS DIENOS STEBĖJIMAS LANKOMUOSE OBJEKTUOSE

Tiesioginis lankytojų stebėjimas fiksuojant visą dieną vykdytas dviejuose taškuose (visų monitoringo taškų žemėlapis pateiktas priede Nr. 1). Monitoringui parinkti labiausiai turistų lankomi bei žinomi gamtos, kultūros pažinimui arba poilsiavimui skirti objektai, reprezentuojantys visus lankomų objektų tipus. Stebėjimo taškai parinkti taip, kad apimtų kuo įvairesnes tikslines grupes (vandens turistus, stovyklautojus, iškylautojus, ekskursijas ir pan.) ir kuo platesnę parko teritoriją. Ankstesniais metais monitoringas sezono metu buvo vykdomas keturiuose taškuose tris kartus, t. y. iš viso 12 kartų, tačiau 2023 metais dviejuose taškuose buvo įrengti lankytojų skaičiuotuvai.

Lankytojų monitoringo įgyvendinimo grafikas pateikiamas 2 lentelėje. Abiejuose taškuose stebėjimas buvo vykdomas vieną kartą.

2 lentelė

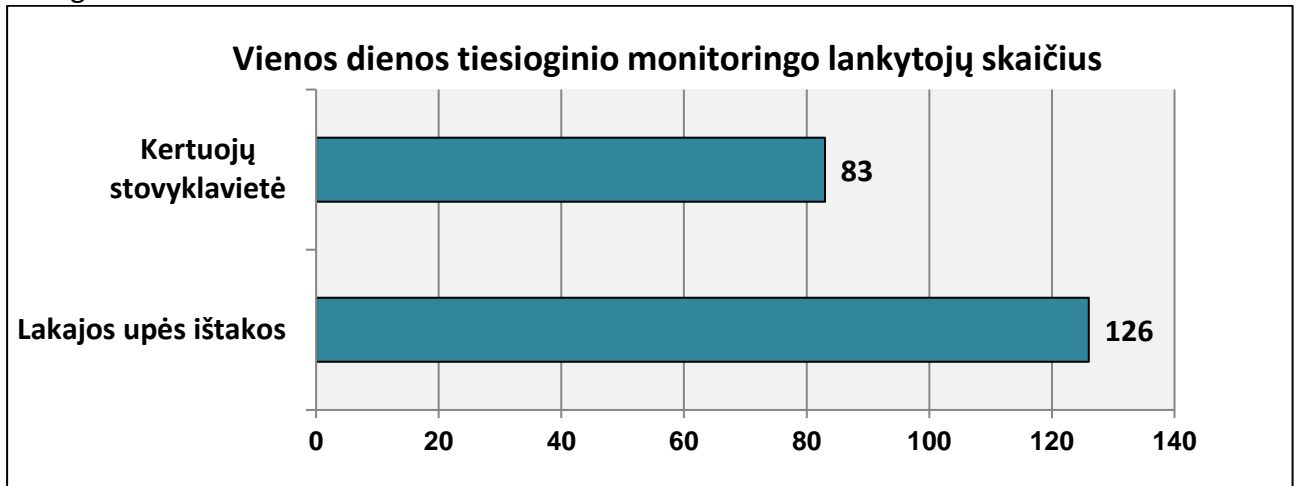
Vieta Diena	Lakajos upės ištakos	Kertuojų stovyklavietė
Liepos 01 d., šeštadienis	10:00-16:00	
Liepos 02 d., sekmadienis		10:30-11:00

Stebėjimo dienos ir valandos parinktos pagal objektą ir numatomą didžiausią lankytojų srautą. Stebėjimo metu buvo skaičiuojami lankytojai ir jų grupės, bei kokia transporto priemone atvyko. Stebėjimus vykdė parko savanorė iš Ukrainos Larysa Savchenko.

Oro sąlygos keliavimui buvo gana palankios – nors buvo nepastoviai debesuota su trumpalaikiu lietumi, tačiau vidutinė oro temperatūra siekė apie 22 laipsnių šilumos.

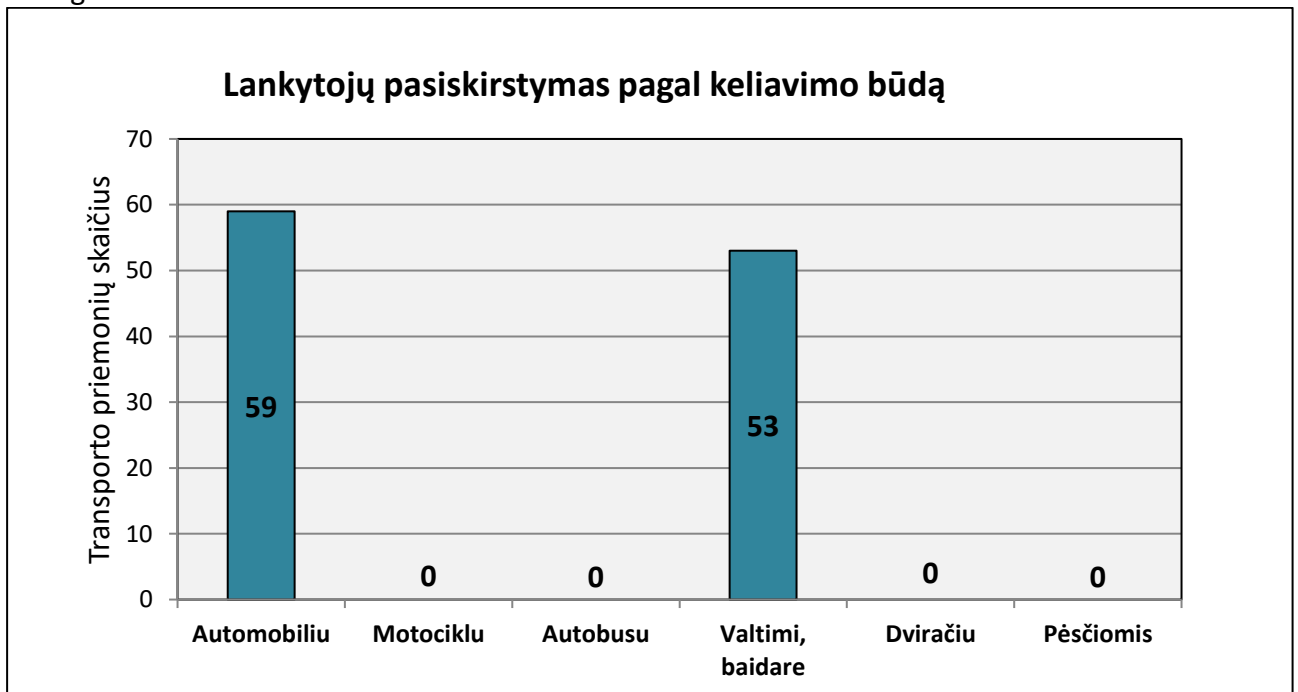
Didžiausias lankytojų skaičius per dieną užfiksuotas prie Lakajos upės ištakų – 126 lankytojai. 3-oje diagramoje parodomas 2023 m. vienos dienos stebėjimų metu užfiksuotas bendras lankytojų skaičius abiejuose objektuose.

3 diagrama

2 priede lentelėje pateikiami išsamūs duomenys apie vienos dienos stebėjimus minėtuose objektuose, t.y. kokią dieną ir kokiomis valandomis buvo vykdomas vienos dienos stebėjimas, būtent tą dieną užfiksuotas lankytojų ir transporto priemonių skaičius, oro sąlygos. 4 diagramoje matome, kad daugiausia buvo užfiksuota keliaujant automobiliais ir vandens transporto priemonėmis – kitu būdu keliaujančių turistų tomis dienomis užfiksuota nebuvo.

4 diagrama

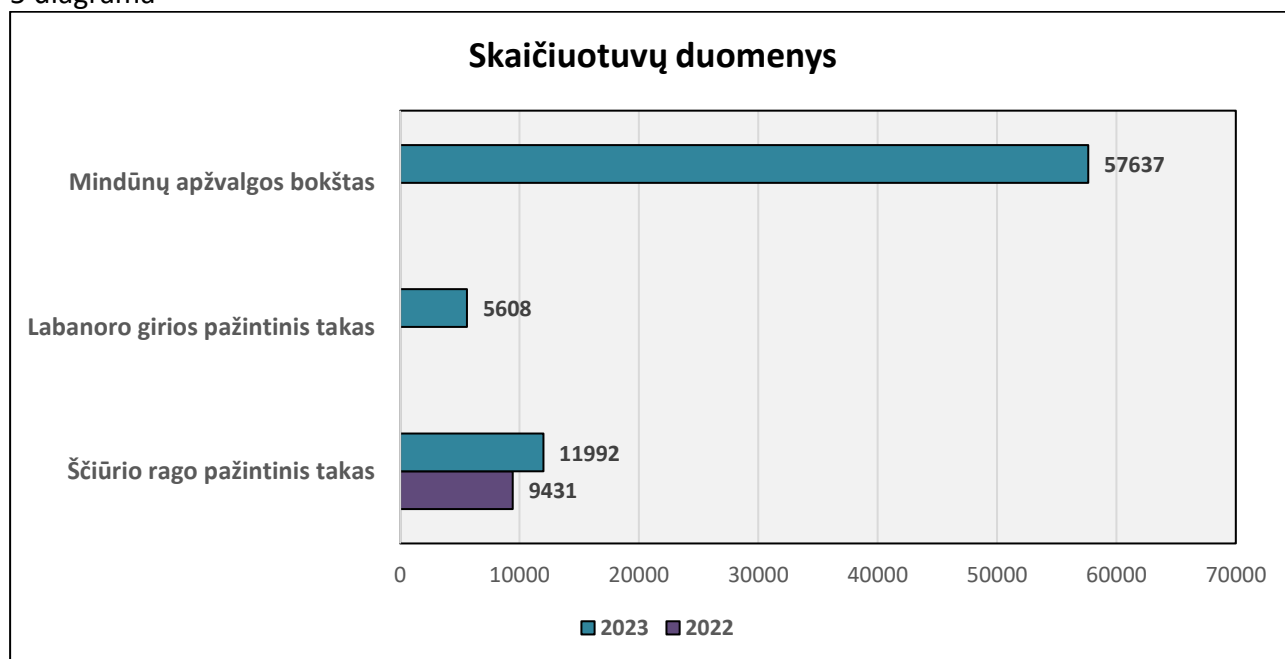
1.3. LANKYTOJŲ SKAIČIUOTUVAI

Lankytojų stebėseną leidžia nustatyti keliavimo gamtoje tendencijas, poreikius bei plėtoti pažintinį turizmą. Lankytojų fiksavimas skaičiuotuvu leidžia skaičiais pagrįsti objektų lankomumą ištisus metus.

Tinkamą taškų parinkimą patvirtino 2019 m. atliktos anketinės apklausos, kuriose Mindūnų apžvalgos bokštas ir Labanoro girios pažintinis takas yra labiausiai turistų pamėgti objektai.

Vykdamas projektą Nr. 05.4.1-APVA-V-016-01-0008 „Kraštovaizdžio vertybių apsauga ir pritaikymas pažinti“ (I), kuriame direkcija dalyvauja kaip pagrindinis vykdytojas, 2022 m. Ščiūrio rago pažintiniame take buvo įrengtas pirmasis lankytojų skaičiuotuvai Labanoro regioninio parko teritorijoje (visų monitoringo taškų žemėlapis pateiktas priede Nr. 1). 2023 metais įrengti dar du skaičiuotuvai, kurių pagalba galima matyti tikruosius lankytojų srautus Mindūnų apžvalgos bokšte ir Labanoro girios pažintiniame take.

5 diagrama

Pagal skaičiuotuvų duomenis intensyviausiai yra lankomas Mindūnų apžvalgos bokštas (5 diagrama). 2022 m., atliekant vienos dienos stebėjimus šiame objekte, per dvi monitoringo dienas buvo užfiksuota apie 600 lankytojų, o Labanoro girios pažintiniame take per dieną suskaičiuoti tik 24 asmenys.

2023 m. skaičiuotuvo duomenis palyginus su pernai metų duomenimis Ščiūrio rago pažintiniame take turistų skaičius išaugo 21 %.

2. NETIESIOGINIS LANKYTOJŲ MONITORINGAS

Netiesioginis lankytojų monitoringas surenkant duomenis vykdomas šiuose objektuose: etnokosmologijos muziejuje, ežerų žvejybos ir A. Truskausko medžioklės ir gamtos muziejuje, Molėtų krašto muziejaus padalinyje – dangaus šviesulių stebykloje. Taip pat netiesioginis lankytojų monitoringas vykdomas lankytojų centre Labanore registruojant gido paslaugų užsakymus ekskursijoms ir žygiams bei fiksuojant dalyvių skaičių parko teritorijoje vykstančiuose renginiuose, kuriuos organizuoja parko direkcija ar kitos institucijos, bet direkcija dalyvauja kaip partneris. 3 lentelėje pateikiami visi netiesioginio lankytojų monitoringo duomenys.

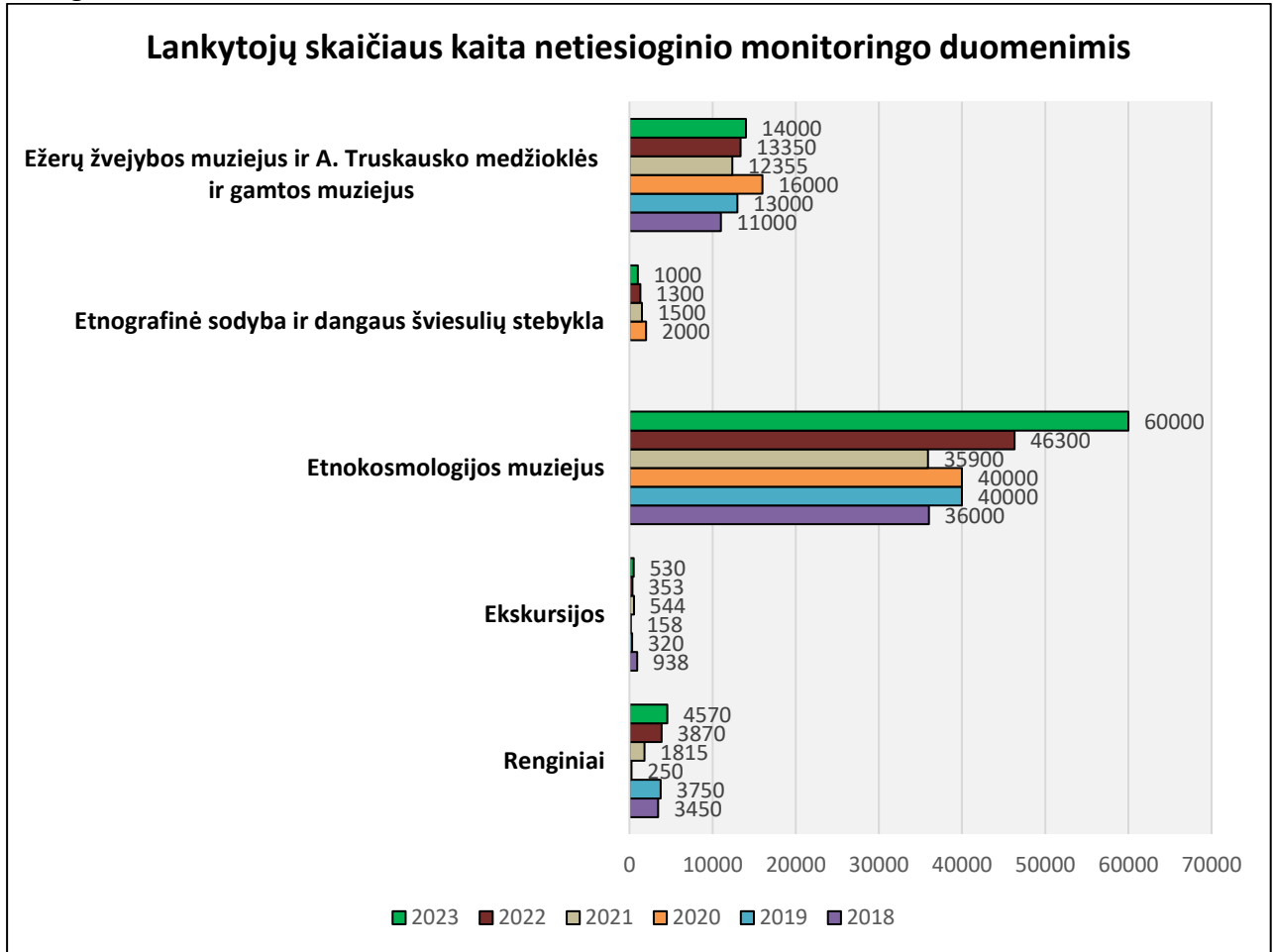
3 lentelė

NETIESIOGINIO MONITORINGO VIETOS	TIKSLINĖ LANKYTOJŲ GRUPĖ	UŽFIKSUOTA LANKYTOJŲ	DUOMENŲ RINKIMO LAIKOTARPIS	KOMENTARAI
Etnokosmologijos muziejus	Muziejaus lankytojai	60000	Visus metus	Skaičiuojama pagal parduotų muziejaus lankymo bilietų skaičių
Ežerų žvejybos muziejus ir A. Truskausko medžioklės ir gamtos muziejus	Muziejaus lankytojai	14000	Visus metus	Skaičiuojama pagal parduotų muziejaus lankymo bilietų skaičių
Etnografinė sodyba ir dangaus šviesulių stebykla	Muziejaus lankytojai	1000	Visus metus	Skaičiuojama pagal parduotų muziejaus lankymo bilietų skaičių
Ekskursijos	Tik lankytojų centre užsisakę gido paslaugas	530	Visus metus	Pravesta 10 ekskursijų ir 1 žygis
Renginiai	Direkcijos ir kitų institucijų organizuotų renginių parko teritorijoje dalyviai	4570	Visus metus	7 renginių dalyviai, kuriuos organizavo direkcija ar dalyvavo kaip partneris
Iš viso:		80100		

Nors lankytojų centre užsakytų ekskursijų kiekis lyginant su 2022 m. nežymiai sumažėjo, jose dalyvaujančių asmenų skaičius išaugo 33%. Žvelgdami į 6 diagramą matome, kad lankytojų srautas išaugo beveik visuose sektoriuose.

Lietuvos etnokosmologijos muziejus Kulionyse 2023 m. priėmė apie 60 tūkstančių lankytojų. Palyginus su ankstesnių metų duomenimis, lankytojų skaičius muziejuje išaugo 23%. Lyginant pastarųjų metų duomenis apie 5% daugiau lankytojų sulaukė ežerų žvejybos ir A. Truskausko medžioklės ir gamtos muziejus. Etnografinėje sodyboje lankytojų skaičius sumažėjo nežymiai (žr. 6 diagramą).

6 diagrama

2023 m. parko direkcija arba kitos institucijos, bendradarbiaujant su direkcija, Labanoro regioninio parko teritorijoje suorganizavo 7 renginius. Juose dalyvavo apie 4570 dalyvių. Didžiausi renginiai – žiemos žūklės šventė Mindūnuose, kurioje apsilankė apie 2000 žmonių ir „Labanorinės“ šventė – 1500 asmenų. Jau ketvirtus metus iš eilės vykstantis renginys „Labradorų žygis Labanore“ sulaukia vis didesnio susidomėjimo – šiemet jame dalyvavo 400 žmonių ir 200 augintinių. Renginių sąrašas pateikiamas priede Nr. 3. Palyginus su 2023 m. suorganizuotų renginių parko teritorijoje skaičius beveik nesikeitė, o renginiuose dalyvavusių žmonių skaičius išaugo 15 procentų.

APIBENDRINIMAS

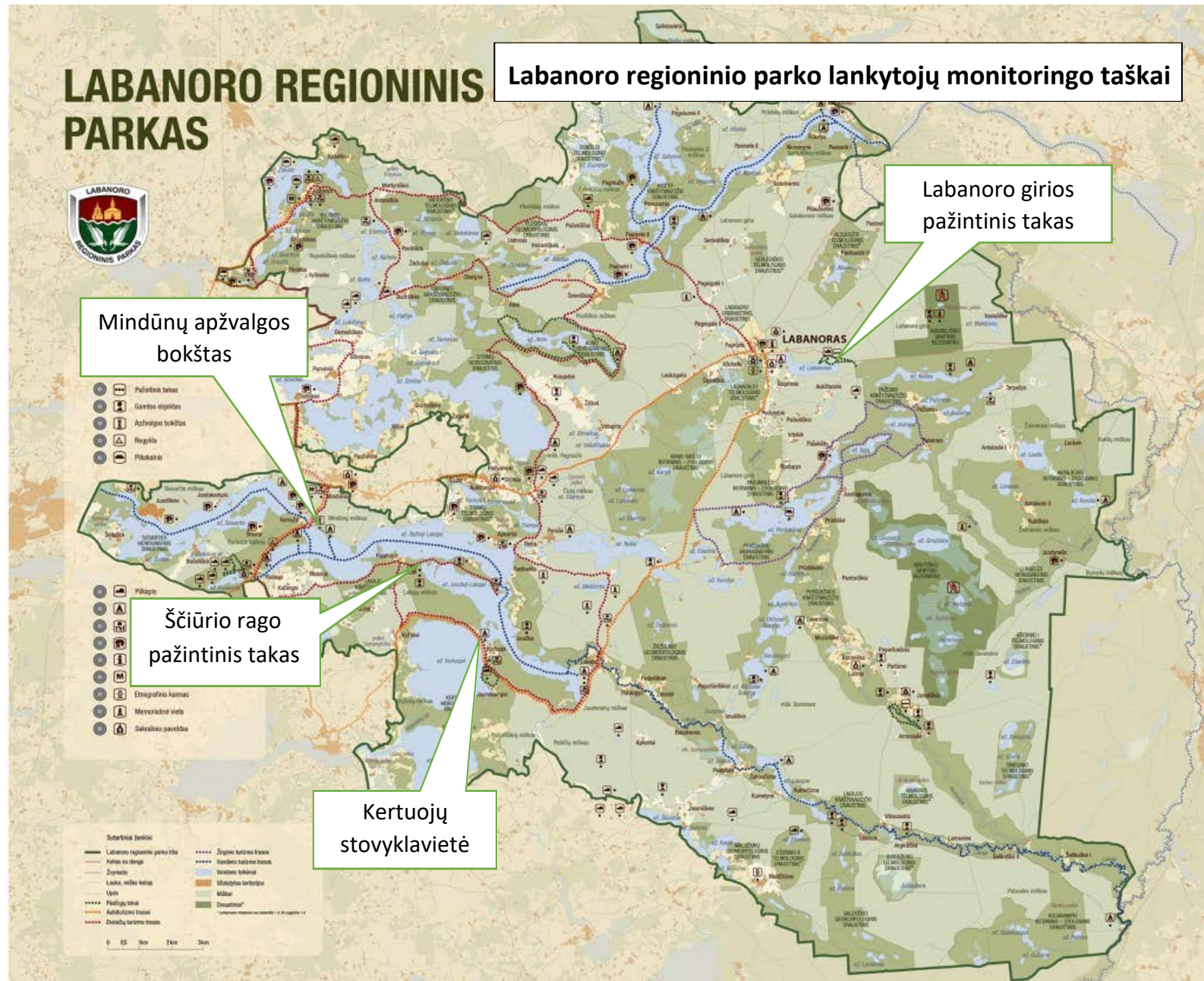
2023 m. Labanoro regioniniame parke vykdytas tiesioginis ir netiesioginis lankytojų monitoringas. Tiesioginis monitoringas nuolatos vykdytas lankytojų centre Labanore, skaičiuojant lankytojus skaičiuotuvų pagalba Ščiūrio rago pažintiniame take, Labanoro girios pažintiniame take ir Mindūnų apžvalgos bokšte bei fiksuojant turistus visą dieną dviejuose objektuose po vieną kartą per sezoną. Ankstesniais metais vienos dienos monitoringas buvo vykdomas keturiuose taškuose tris kartus per sezoną, t. y. iš viso 12 kartų, tačiau šiais metais sumontuoti lankytojų skaičiuotuvai ne tik palengvino šį darbą, bet ir pateikė realius lankytojų skaičius. Remiantis skaičiuotuvų parodymais galima teigti, kad dauguma lankytojų tikslingai pasirenka objektus Labanoro regioniniame parke neužsukdami informacijos į lankytojų centrą. Parko teritorijoje įrengti trys lankytojų skaičiuotuvai 2023 m. iš viso užfiksavo 75237 turistus.

Vienos dienos stebėjimui buvo parinktos dvi turistų pamėgtos vietos: Kertuojų stovyklavietė ir Lakajos upės ištakos. Iš viso vienos dienos stebėjimo metu užfiksuoti 209 lankytojai. Sprendžiant iš vienos dienos stebėjimo metu surinktos informacijos, po parką lankytojai kaip ir anksčiau dažniausiai keliauja automobiliais, o populiariausia pramoga parko gamtoje išlieka žygiai vandens transporto priemonėmis ir stovyklavimas.

Lankytojų centre 2023 m. iš viso apsilankė 3097 asmenys. Lyginant su 2022 m. duomenimis bendras lankytojų centro skaičius padidėjo 14 procentų.

Tiesioginio lankytojų monitoringo metu užfiksuota 78573 lankytojai. Tai 83% daugiau lankytojų nei 2022 metais – skaičiuotuvų duomenimis matome realius keliautojų skaičius parko teritorijoje.

Netiesioginis monitoringas vykdytas Lietuvos etnokosmologijos muziejuje, ežerų žvejybos ir A. Truskausko medžioklės ir gamtos muziejuje, etnografinėje sodyboje ir dangaus šviesulių stebykloje, ekskursijose bei renginiuose. Netiesioginio monitoringo metu užfiksuota 80100 parko lankytojų, maždaug 11% daugiau nei 2022 m. Pagal sektorius lankytojų skaičius 2023 m. augo, tik etnografinėje sodyboje nežymiai sumažėjo.

Priedas Nr. 2

Vienos dienos stebėjimų duomenys LRP

Stebėjimo vieta	Data	Laikas		Transporto priemonių skaičius						Žmonių skaičius	Oro sąlygos		
		Pradėta	Baigta	Automobiliu	Motociklu	Autobusu	Valtimi, baidare	Dviračiu	Pėsčiomis		Debesuotumas	Krituliai	Temperatūra °C
Lakajos upės ištakos	23.07.01	10:00	16:00	22	0	0	53	0	0	126	nepastoviai debesuota, vėjuota	be lietaus	22°
	iš viso:			22	0	0	53	0	0	126			
Kertuojų stovyklavietė	23.07.02	10:30	11:00	37	0	0	0	0	0	83	nepastoviai debesuota, vėjuota	trumpalaikiai lietūs	22°
	iš viso:			37	0	0	0	0	0	83			
Iš viso:			59	0	0	53	0	0	209				

Priedas Nr. 3

Eil.nr.	Renginio pavadinimas	Data	Dalyvių skaičius
1.	Žiemos žūklės šventė Mindūnuose	Vasario 18 d.	2000
2.	„Labradorų žygis“ Labanoro girioje	Kovo 18 d.	400
3.	Inkilių kėlimo šventė Labanoro girios pažintiniame take	Kovo 23 d.	20
4.	Roberto Kiburto paroda „Verpstės“	Birželio 3-30 d.	200
5.	Roberto Kiburto paroda „Lietuvos bažnyčios“	Liepos 26 – rugsėjo 1 d.	380
6.	Autorinis vakaras su Stano	Rugsėjo 02 d.	70
7.	„Labanorinės“ šventė	Rugsėjo 09 d.	1500
		Iš viso:	4570